

размѣна, която била свързана съ страхъ и измама, тѣ гледали съ презрение.

За да можели известни народи да започнатъ търговия помежду си, трѣбвало предварително да сключатъ миръ. Но безъ да се гледа на сключения миръ, народитѣ пакъ се отнасяли недовърчиво единъ къмъ други. Тѣ не могли току-тъй наведнажъ да се откажатъ отъ неприятелски действия къмъ другоплеменници; това ставало бавно и постепенно. Затова и първоначалната форма на търговската размѣна е била така наречената „нѣма търговия“ или търговия, при която купувачитѣ не се виждатъ.

При тая търговия на всѣка стѣпка имало опасностъ да се появятъ неприятелски действия между народитѣ отъ разни племена. Лицата, които размѣнявали стокитѣ си, се страхували да се срещнатъ лице съ лице. Тѣ се спирали на границата, която обикновено била рѣка или морски брѣгъ. Не се решавали да навлѣзатъ въ страната, пъкъ и тамошнитѣ жители не желаели това.

За този видъ търговия историкътъ Херодотъ разправя:

„Въ Лидия, отсамъ Херкулесовитѣ стѣлбове, има едно мѣсто, дето картагенскитѣ търговци стоварятъ стокитѣ си, нареждатъ ги по брѣга, после се връщатъ на корабитѣ си и наклаждатъ огънь. Лидийцитѣ, като видятъ дима, отиватъ на брѣга, оставятъ злато и се отдрѣпватъ назадъ. Картагенянитѣ слизатъ на брѣга и разглеждатъ оставеното имъ злато. Ако то е достатъчно, взематъ го и си заминаватъ; ако е недостатъчно, отново се връщатъ на корабитѣ и чакатъ. Лидийцитѣ пакъ отиватъ и добавятъ още злато, за да задоволятъ картагенянитѣ. Лидийцитѣ прибиратъ стоката само тогава, когато златото е взето отъ картагенянитѣ“.

Другъ старовремски ученъ разказва, че всичкиятъ тамянь, който сабянитѣ (арабско племе) събирали, складирали въ храма на бога-слънце, който храмъ билъ най-свещеното за тѣхъ мѣсто. Тамъ той билъ пазенъ отъ въоръжени араби. Тамянятъ билъ разпредѣлянъ на малки купчинки, и върху особени дѣсчици обозначавали теглото и цената. После се явявали търговцитѣ, отдѣляли си потрѣбното количество и оставяли паритѣ за взетата стока.

Въ нѣкои народи „нѣмата“ търговия се е запазила и до сега; въ други тя е съществувала до скоро.

Въ Мела, страна въ Африка, негритѣ раздѣлятъ на купчинки донесената отъ тѣхъ на морския брѣгъ соль и после се отдрѣпватъ на около половина день пѣтъ. На мѣстото пристигатъ съ голѣми лодки други черни племена. Тѣ не допускатъ никой да ги види или да имъ говори. Като видятъ солта, тѣ поставятъ срещу всѣка купчинка известно количество злато и се оттеглятъ. Следъ тѣхното заминаване негритѣ се връщатъ. Ако намѣрятъ, че оставеното злато е достатъчно, взематъ го; ако ли не, оставятъ и едното и другото. После идатъ чернокожитѣ съ лодкитѣ и прибиратъ ония купчинки соль, срещу които златото е взето. Къмъ невзетото злато или прибавятъ още или си го прибиратъ, като оставятъ солта.

„Нѣмата“ търговия по долното течение на рѣката Нигеръ